

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/142/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111203648
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2013:8111203648.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: Banco Banif Mais, B.A., so sídlom Lisabon, časť Santos -o -Velho, Avenida 24 de Julho 98, Portugalsko, na území Slovenskej republiky konajúci prostredníctvom organizačnej zložky: Banco Banif Mais, a.s., pobočka zahraničnej banky zo sídlom Einsteinova 21, Bratislava, IČO: 35945745, zastúpený: alianciaadvokátov ak, s.r.o., so sídlom Bratislava, Vlčková 8/A p r o t i žalovaným: 1. X. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. Š., P. X. XXX/X a 2. F.. P. L., nar. X.X.XXXX, bytom F., Š. XXXX/XX, o zaplatenie 3.892,13 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Súd z a s t a v u j e konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 616,52 Eur, v časti kapitalizovaného úroku vo výške 16,75 Eur, v časti o zaplatenie kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 351,21 Eur, v časti o zaplatenie úrokov a úrokov z omeškania za 31.12.2010, v časti výšky úrokov z omeškania o 15,17 % a pri úrokoch aj v časti sumy 616,52 Eur rozhodujúcej pre výpočet úrokov a pri úrokoch z omeškania v časti sumy 633,27 Eur rozhodujúcej pre výpočet úrokov z omeškania.

Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 2.945,80 Eur, úroky do 31.12.2010 vo výške 373,75 Eur, úroky z omeškania do 31.12.2010 vo výške 91,70 Eur, úroky vo výške 18,17 % ročne zo sumy 2.945,80 Eur od 1.1.2011 do 20.5.2011 a úroky z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 2.945,80 Eur od 1.1.2011 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 589,85 Eur na účet ich právneho zástupcu, z toho trovy právneho zastúpenia 356,35 Eur, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou zo dňa 11.2.2011 žiadal, aby žalovaní boli solidárne zaviazaní k zaplateniu sumy 3.892,13 Eur, kapitalizovaného zmluvného úroku do 30.12.2010 vo výške 390,50 Eur, kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 442,93 Eur a od 31.12.2010 do zaplatenia žiadal o zaplatenie zmluvných úrokov vo výške 18,17 % ročne zo sumy 3.892,13 Eur a úroku z omeškania vo výške 24,17 % ročne zo sumy 4.282,63 Eur.

Pred začatím konania vo veci samej žalobca zobral čiastočne žalobu späť a to v časti istiny 616,52 Eur, v časti kapitalizovaného zmluvného úroku vo výške 16,75 Eur, v časti kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 351,23 Eur, v časti o zaplatenie úrokov a úrokov z omeškania za deň 31.12.2010, v časti výšky úrokov z omeškania 15,17% ročne a pri zmluvnom úroku aj v časti sumy 616,52 Eur rozhodujúcej pre

výpočet úrokov a pri úrokoch z omeškania v časti sumy 633,27 Eur rozhodujúcej pre výpočet úrokov z omeškania.

Žalovaní voči pôvodne vydanému platobnému rozkazu podali odpor, v ktorom poukázali na to, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi má charakter spotrebiteľskej zmluvy a vyslovili názor, že je v nej zakotvená neprimeraná odplata vo forme príslušenstva pohľadávky. Na zredukovaný nárok v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby však už nereagovali a na pojednávania napriek riadnemu a včas doručenému predvolaniu sa nedostavili. Žalovaný v 2. rade síce svoju neúčast' na poslednom pojednávaní ospravedlnil, nežiadal však o odročenie pojednávania. Súd preto s použitím § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) konal v neprítomnosti žalovaných.

Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami účastníkov, výpisom z obchodného registra žalobcu, zmluvou o úvere zo dňa 6.5.2008, všeobecnými podmienkami, finančným plánom, vyhlásením splatnosti zo dňa 23.12.2010, čiastočným späťvzatím žaloby s pripojeným finančným plánom a zistil tento skutkový stav:

Žalobca dňa 6.5.2008 ako veriteľ uzavrel so žalovanými ako dlžníkmi úverovú zmluvu. ňou poskytol žalovaným spotrebiteľský úver na kúpu konkrétneho motorového vozidla. Úver bol poskytnutý vo výške 258.336,- Sk (8.575,18 Eur), mal sa splatiť 36 mesačnými splátkami po 9.362,- Sk (310,76 Eur). Prvá splátka bola dohodnutá 20.6.2008 a posledná 20.5.2011, tento dátum je v zmluve uvedený ako trvanie úveru. Celkovo tak žalovaní mali uhradiť 337.032,- Sk (11.187,41 Eur). Ročná úroková sadzba činila 18,17 % a RPMN 23,18%.

Žalovaní dohodnuté splátky uhrádzali do 20.3.2010. Listom zo dňa 23.12.2010 žalobca oznámil žalovaným predčasnú splatnosť úveru v súlade s bodom 19 všeobecných podmienok. Pod neho veriteľ bol oprávneným vyhlásiť splatnosť úveru aj s príslušenstvom ak dlžník je v omeškani s platbou 1 splátky viac ako 30 dní, splatnosť nastáva k 8. dňu odo dňa odoslania daného oznámenia.

Žalovaná suma predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom 8.575,18 Eur a uhradenými splátkami použitými na istinu úveru vo výške 4.683,12 Eur, po započítaní preplatku z uhradených splátok vo výške 616,45 Eur ako to vyplýva z doloženého finančného plánu z č.l. 43.

Úver sa stal splatným 31.12.2010 a k tomuto dátumu bol vyčíslený aj zmluvný úrok vo výške 373,75 Eur, čo predstavuje 18,17% k 9 splátkam úveru, konkrétne k 23. až 31. splátke, pričom prehľad tohto výpočtu sa nachádza na č.l. 41 v písomnom vyjadrení žalobcu k odporu zo dňa 14.7.2011.

Ku dňu splatnosti úveru bol kapitalizovaný aj úrok z omeškania vo výške 91,70 Eur, čo je 9% ročne z každej neuhradenej splátky úveru, ktoré boli splatne od 21.4.2010 a posledná splátka so splatnosťou 21.12.2010. Opäť prehľad výpočtu je vo vyššie citovanom písomnom vyjadrení žalobcu.

Nemalo by byť pochýb o tom, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi je spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na § 52 a násl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Zároveň je potrebné v danom prípade aplikovať špeciálny právny predpis, ktorým je zákon 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (danom prípade v znení účinnom od 2.4.2008 do 31.7.2008).

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú uvedené v § 4 ods. 2 vyššie citovaného zákona.

Podľa názoru súdu všetky tieto náležitosti sú v predmetnej zmluve obsiahnuté okrem priemernej hodnoty RMPN (§ 4 ods. 2 písm. k/). V tejto súvislosti sa však žiada poukázať na § 7 a ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého ministerstvo, Národná banka Slovenska, alebo nimi určená osoba zverejňujú informácie z údajov podľa ods. 1.

Podľa § 8 aa ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere a formulár musí obsahovať prvýkrát priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 4 ods. 2 písm. k/) do dvoch mesiacov po jej zverejnení podľa § 7a ods. 2.

Súdu je z jeho činnosti známe, že prvýkrát ministerstvo financií zverejnilo priemernú hodnotu RPMN dňa 29.4.2008 a preto prvýkrát bola povinnosť uviesť túto hodnotu aj v príslušných zmluvách až od 29.6.2008. Znamená to, že sporná zmluva zo dňa 6.5.2008 nemusela obsahovať údaj o priemernej hodnote RPMN.

V danom prípade súd mal za preukázané, že žalovaní dlhujú žalobcovi na istine sumu 2.945,80 Eur. Konkrétne zo žalovanej istiny, ktorá predstavuje rozdiel medzi úverom a splátkami na istinu - 3.275,61 Eur je potrebné odpočítať tzv. spracovateľský poplatok 9.936,- Sk (329,81 Eur). V súvislosti s týmto poplatkom súd totiž aplikoval normy na ochranu spotrebiteľa, konkrétne § 53 ods. 1 OZ. Požadovanie úhrady tzv. spracovateľského poplatku súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže

dodávateľ vyžaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je totiž nevyhnutné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Možno len predpokladať, že poplatok je za napísanie zmluvy a posúdenie bonity záujemcu o úver. V tejto súvislosti možno poukázať na rozhodnutie Vrchného krajiniského súdu v Karlsruhe z 3.5.2010 č.k. AZ 17U192/2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné: „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene... Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokov miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru Vyšší krajiniský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie“. Súd dodáva, že tento záver si osvojil aj Krajský súd v Prešove vo svojom rozsudku sp. zn. 18Co 109/2011.

Súd vyhovel žalobe o zaplatenie kapitalizovaných úrokov z úveru za obdobie od 21.4.2010 do 31.12.2010 (do mimoriadnej splatnosti úveru) vo výške 18,17 % ročne počítanom z istiny úveru, ktoré boli vyčíslené ku splatnosti jednotlivých splátok čo napokon žalovaní ani nespochybnili. Ide o sumu 373,75 Eur.

Nárok bol dôvodný aj vo vzťahu k úrokom z omeškania.

Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2009 do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Úroky z omeškania boli kapitalizované z každej neuhradenej mesačnej splátky 310,76 Eur vo výške 9% od 21.4.2010 do 31.12.2010 (celkove 9 splátok). Úhrne to činí 91,70 Eur.

Po splatnosti úveru t.j. od 1.1.2011 boli úroky z omeškania priznané len z prisúdenej istiny (2.945,80 Eur) bez započítania kapitalizovaných zmluvných úrokov. Súd si totiž osvojil právny záver vyplývajúci z mnohých rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR, podľa ktorých úroky z omeškania nie je možné úspešne uplatňovať z úrokov napr. 29 Odo 689/06, 35 Odo 101/02, Uznesenie 29Icdo 31/12, rozsudok Veľkého senátu občianskoprávneho a obchodného kolégia 31Cdo 2036/09 a mnohé ďalšie.

Žaloba bola zamietnutá aj v časti priznania zmluvných úrokov po pôvodne dohodnutej splatnosti úveru do budúca. V zmluve bola totiž jasne dohodnutá doba trvania úveru do 20.5.2011. Uvedenou problematikou sa zaoberal Krajský súd v Prešove, ktorý v rozsudku 6Co 182/2011 zo dňa 18.9.2012 vyslovil tento právny názor: „Pokiaľ si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby splatnosti nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop... Za čas po splatnosti úveru má teda veriteľ právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej všeobecným záväzným právnym predpisom. Akékoľvek navyšovanie úrokov z omeškania sa dostáva do rozporu so zákonom. Takýmto neprípustným navyšovaním úrokov z omeškania je aj právna konštrukcia navýšenia

úrokov z omeškania o úroky za úver, napr. zmluvnou podmienkou o platení úrokov za úver do zaplatenia aj po splatnosti úveru a teda počas omeškania. Úverové obdobie nie je podstatnou zložkou úveru, ale pokiaľ sa úver podmieňuje úverovým obdobím, zákonite nastáva zmluvne dohodnutá splatnosť úveru a ku dňu splatnosti má dlžník povinnosť zaplatiť úver a úroky... Ak preto žalobca argumentuje tým, že mu zmluva umožňuje uplatňovať súčasne tak úroky, ako aj úroky z omeškania z jednej a tej istej istiny, v tejto časti je zmluva pre rozpor so zákonom neplatná (§ 39 OZ)... Odplatné úroky sankčnú povahu nemajú a uvedená konštrukcia je v rozpore s ratio legis tak úrokov, ako aj úrokov z omeškania a je preto neprijateľná (§ 53 ods. 1 OZ)“.

Oproti pôvodne uplatnenému nároku žalobca bol úspešný len čiastočne a preto pri rozhodovaní o náhrade trov konania bol aplikovaný § 142 ods. 2 O.s.p. v návaznosti na § 146 ods. 2 vety prvej O.s.p. Súd teda náhradu trov rozdelil pomerne a vychádzal z toho, že žalovaný bol úspešný v 3 uplatneného nároku a neúspešný v 1 (3.892,13 : 2.945). Súd teda žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 1 (3/4 - 1/4). Žalobca zaplatil súdny poplatok zo žaloby vo výške 233,50 Eur a v písomnom podaní zo dňa 14.7.2011 vyčíslil aj trovy právneho zastúpenia na sumu 462,85 Eur za tri úkony právnej služby po 121,16 Eur s poukazom na § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Vykonané boli tieto úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby 11.2.2011 a písomné vyjadrenie zo dňa 14.7.2011. Pripočítaný bol aj režijný paušál 3 x 7,41 Eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky a napokon 20% DPH s poukazom na § 18 ods. 3 vyhlášky. Žalobcovi však súd priznal náhradu trov konania len v rozsahu 1 t.j. sumu 348,17 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.